

Laura és Erik
kalandjai
a Muravidéken

Pustolovščine
Laure in Erika v
Prekmurju

@muravidek.re

#muravidekre

#vpomurje

Laura és Erik kalandjai a Muravidéken Pustolovščine Laure in Erika v Prekmurju

Kiadta / Izdala:	Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost
Illusztrációk / Ilustracije:	Ábrahám Klaudia
Szöveg / Besedilo:	Feher Bea (MMÖNK–PMSNS)
Lektorálás/Lektoriranje:	Böröcz Nándor (HU)
Fordítás/Prevod:	Dunjko Vesna (SI)
Tervezés, nyomda/Oblikovanje, tisk:	Tiskarna Arma, Arpad Žoldoš s.p.
Példányszám/Naklada:	5000

A Laura és Erik kalandjai a Muravidéken című kiadvány „A magyar nemzeti közösség gazdasági alapjának serkentési programja 2017–2020” támogatásával jelent meg.
Publikacija z naslovom Pustolovščine Laure in Erika v Prekmurju je izšla s podporo „Programa spodbujanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti 2017–2020”.

A kiadvány vagy annak bármely részletének bárminemű másolása az alkotók és a kiadó engedélye nélkül tilos!
Usakršno kopiranje publikacije ali katerega koli njegovega dela je brez dovoljenja izdajatelja strogo prepovedano!

I. KALAND

Laura izgatottan ébredt. Orrát megcsiklandozta a konyhából áradó kukoricamálé friss illata. A következő percben már az ebédlőasztalnál ült, ahol Erik nagyban falatozott. Apa a reggeli kávéját iszogatta, s közben a Muravidék gyöngyszemeit tanulmányozta. – Merre menjünk ma kirándulni? – kérdezte. Anya közben már elpakolta a napi harapnivalót: a töpörtyűs pogácsát, de az igen ízletes hazai bodzaszörp sem maradhatott otthon.

I. PUSTOLOVŠČINA

Laura se je zbudila v napetem pričakovanju. V nosu jo je prijetno požgečkal vonj sveže pečene koruzne zlevanke. Skočila je iz postelje in že v naslednjem trenutku sedela za mizo, kjer je Erik z užitkom zajtrkoval. Oče je srkal svojo jutranjo kavo in umes preučeval knjižico Biseri Prekmurja. – Kam bi pa danes šli na izlet? – je uprašal. Mama je medtem že pripravila malico: ocvirkove pogačice in okusen domači bezgou sok.

– Kalandra fel! – kiáltott Laura, majd mindannyian kerékpárra ültek és nekiváltak az útnak. Az első megállóhelyük egy óriási sárga színű épületnél volt. Mint kiderült, ez a kapornaki tájház. Míg apa a régi munkaeszközökkel ismerkedett, anya a kemencés, mászókéményes konyhát vizsgálgatta, Laura pedig nem tudott betelni az egykori iskolapad és a különféle taneszközök látványával. Erik közben kilesett a régi faajtón az udvarra, ahol pont a szomszéd kiscica napoztatta a pocakját. Egy-kettő, Erik már a kis kandúrt kergette a ház mögötti kertig...

– Naj se pustolouščina začne! – je zaklicala Laura, nakar so usi štirje sedli na kolesa in se odpravili na pot. Njihov prvi postanek je bil pri veliki rumeni zgradbi. Ugotovili so, da je to etnografska hiša v Krplivniku. Medtem ko si je oče ogledoval stara orodja in je mama preučevala kuhinjo s krušno pečjo in zidanim dimnikom, se Laura stare šolske klopi in različnih učnih pripomočkov kar ni mogla nagledati. Erik je medtem skozi stara lesena urata pokukal na dvorišče, kjer si je sosedov muc pravkar sončil trebušček. Ena-dve, in že se je pognal za mačkom ter ga podil use do urta za hišo...

Laura nyomban utánuk eredt. Míg a cica bátran átugrott a kertet körülvevő kerítésen, Laura és Erik ámulva nézték a Tündérkertet. – Ez meg mi lehet? – kérdezték egymástól. Anya hamar a gyerkőcök segítségére sietett. – Ez itt a Tündérkert, itt kaptak menedéket az őshonos fafajták. Találtok itt különféle alma-, körte- és szilvafákat is! Gyertek, keressük meg az igen ritka és értékes berkenyefát!

Laura je v hipu stekla za njima. Medtem ko je muc ograjo, ki obdaja urt, pogumno preskočil, sta Laura in Erik začudeno zrla čez njo, v Vilinski urt. – Kaj pa je to? – sta se spraševala. Na pomoč jima je prihitela mama. – To je Vilinski urt, kjer so svoje zatočišče dobile autohtone drevesne sorte. Tu bosta našla različne jablane, hruške, pa tudi slive! Pridita, poiščimo zelo redko in dragoceno jerebiko!

– Anya, apa, mi az ott a távolban? – kérdezte hirtelen Erik, s egy égis égis épület felé mutatott. – Gyertek, nézzük meg közelebbről – ajánlotta apa, majd kerékpárra ültek s a kilátótorony felé vették az irányt. A torony mellett felállított padon, egy óriási fa árnyékában egy nagyapó elmélkedett. – Tudjátok – mondta –, ezt a tornyot még fiatalkoromban építették, akkoriban a határsáv megfigyelésére szolgált. Ma már kilátótorony. Ha felmáshztok a tetejére, beláthatjátok a csodaszép muravidéki tájat. – Laura felugrott és a torony lépcsői felé indult. És valóban! Lélegzetelállító kilátás nyílt ki előttük a közeli mezőkre, erdőkre, s az ott élő nyuszcisaládra.

– Mama, oči, kaj je tisto tam, v daljavi? – je nenadoma uprašal Erik in pokazal proti visoki, do neba segajoči zgradbi. – Pojdimo in si jo oglejmo od blizu – je predlagal oče, nakar so spet sedli na kolesa in se odpeljali proti razglednemu stolpu. Na klopi ob stolpu je v senci orjaškega drevesa počival starejši možak in modroval. – Veste – je dejal –, ta stolp so zgradili, ko sem bil še mlad. Takrat so ga uporabljali za nadzor mejnega pasu. Danes je razgledni stolp in če se pouzpnete na urh, lahko vidite čudovito prekmursko pokrajino. – Laura je poskočila in stekla proti stopnicam. In res! Pred njihovimi očmi se je odprl čudovit razgled na bližnja polja, gozdove in zajčjo družino, ki si je v njih ustvarila dom.

Az idő csak úgy szaladt, indulni kellett. Üres kulacsaikat a közelben csordogáló friss forrásúvízzel töltötték meg, majd a vízi élet oázisához, a Hodosi-tóhoz mentek. A tavat színesebbnél színesebb virágok, kisebb-nagyobb bokrok vették körül. Az egyik bokor mögül egy kíváncsi szempár vizsgálta a látogatókat. – Nicsak, ott leselkedik a vizek királya, a rejtőzködő életmódot élő vidra! – mondta anya. Erre a vidra fordult egyet és útnak eredt. – Gyere, Erik, nézzük meg, hogy merre tart! – unszolta Laura. Nem kellett messze menniük, hiszen a víz fölé emelkedő fák tövében ott volt a vidracsalád vacka. – De jó, nézd, ott vannak a csemeték is! – újságolta nagy örömmel Laura. – Pont vacsoraidőben zavartuk meg őket, ideje nekünk is hazamennünk – mondta apa, majd kerékpárra ülve, élményekkel telve hazafelé vették az irányt.

Čas je neusmiljeno tekel in morali so kreniti dalje. Prazne stekleničke so si napolnili s svežo vodo iz bližnjega izvira ter odkolesarili do Hodoškega jezera, oaze vodnega življenja. Jezero so obdajale številne pisane cvetlice in različno veliki grmi. Za enim od teh grmov je obiskovalce opazoval par radovednih oči. – Poglejte, tam opreza vidra, kraljica voda, ki živi bolj samotarsko in se večinoma čez dan skriva! – jih je poučila mama. Nenadoma se je vidra zasukala in zbežala. – Pridi, Erik, pogledaj, kam gre! – ga je Laura priganjala. Ni jima bilo treba iti daleč. Tam, ob uznožju dreves, ki so se nagibala nad jezero, se je namreč nahajal njen brlog – vidrina. – Kako lepo! Glej, tudi mladički so tam! – je Laura veselo čebljala. – Ravno med večerjo smo jih zmotili, čas je, da se tudi mi odpravimo domov – jih je opozoril oče. Tako so, polni novih doživetij, počasi odkolesarili domov.

2. KALAND

Egy nyári estén Laura a ház mögötti szőlőlugas alatt élvezte a lemenő nap utolsó simogató sugarait, miközben a Gyere velem a Muravidékre című könyvecskét olvasgatta, annak kifestőit festegette. Lapozgatás közben egy szépen díszített narancssárga épületre bukkant. – Erik, nézd, de gyönyörű! – mondta boldogan a kislány. – Itt azt írja, hogy egykor az emberek nagy és modern gépek nélkül végezték a paraszti munkákat, és hogy itt megtekinthetők az akkor használatos munkaeszközök – folytatta Laura. – Lehet, hogy egykor ezeket használta nagymama és nagypapa is?! Menjünk megnézni! – kiáltotta boldogan a kisöccse. – Gyere, szóljunk anyának és apának! – mondta Laura, és már rohantak is a ház felé.

2. PUSTOLOVŠČINA

Nekega poletnega večera je Laura sedela pod brajdo za hišo in uživala u zadnjih božajočih žarkih zahajajočega sonca, umes pa prebiralala knjižico Pridi z menoj u Prekmurje in barvala pobarvanke. Med listanjem je naletela na sliko lepo okrašene zgradbe oranžne barve. – Erik, poglej, kako je lepa! – je dejala vsa vesela. – Tu piše, da so ljudje kmečka dela nekoč opravljali brez velikih in sodobnih strojev, in da si tu lahko ogledamo orodja, ki so jih takrat uporabljali – je Laura nadaljevala z razlago. – Mogoče sta nekoč prav takšne uporabljala tudi babica in dedek?! Pojdimo jih pogledat! – je bratec ves srečen zaklical. – Pridi, povejva mami in očiju! – mu je rekla Laura in že sta zdrvela proti hiši.

Laura másnap hívogató madárdalra ébredt. Kiugrott az ágyból, felöltözött, s már szaladt is a konyhába.

A házilekvárral megrakott friss kukoricamálével a pocakjukban hamar útra keltek, s meg sem álltak a tegnap este látott titokzatos épületig, a Domonkosfai Portáig.

A létesítmény meseszép falai között megismerkedtek az egykori munkaeszközökkel, a kenyérsütéssel és a gabonafajtákkal, a tökmagtisztítás és -szárítás fortélyaival, továbbá a cekkerkötés, a cipésműhely és az asztalosműhely titkaiba is betekintést nyertek. Egyszer csak Erik hangos kacagásra, nótázásra lett figyelmes. – Honnan jönnek ezek a hangok? – kérdezte, majd kíváncsian kilesett az ajtón. – Gyertek, nézzük meg, mi történik odakint! – javasolta apa, s a hátsó udvar felé vették az irányt.

Naslednji dan je Lauro zbudilo zapeljivo ptičje petje. Pognala se je iz postelje, se hitro oblekla in stekla v kuhinjo. S polnimi želodci sueže pečene iz z domačo marmelado bogato obložene koruzne zlevanke so krenili na pot proti Domanjševski domačiji, prav tisti skrivnostni zgradbi, ki jo je učeraj zvečer videla v knjižici. V razstavnih prostorih pravljično lepega poslopja so se seznanili z nekdanjimi delounimi orodji, urstami žita, s postopkom peke kruha ter čiščenja in sušenja bučnih semen, pokukali pa so lahko tudi u skrivnosti pletenja cekarjev ter čevljarske in mizarske delaunice. Naenkrat je Erik zaslišal glasen smeh in petje. – Od kod prihajajo ti zvoki? – je uprašal in radovedno pokukal skozi urata. – Pridite, pogledjmo, kaj se dogaja zunaj! – je predlagal oče in napoltili so se proti dvorišču za hišo.

Kiérve az aranyszínű búzamezőre mintha visszacsöppentek volna a múltba, hiszen a helybeliek népuiseletbe öltözve elevenítették fel az egykori aratást. Ekkor egy nagymama lépett hozzájuk. – Tudjátok, hajdanán a munkások a vállukra csapva a kaszát már kora reggel elindultak a mezőre. Akkoriban az aratásban nagyon sokat segítettek a gyermekek is. Így tanulták meg, hogy milyen fontos szerepe van az apró búzaszemekből őrlt lisztnek az emberek mindennapi étrendjében – mesélte a néni. – És honnan jött az a liszt? – kérdezte a mindig kíváncsi Erik. – A Kis-Kerka-patak mentén épített malmokból. A parasztok a széles környékről hordták ide tehenes szekérrel őrlni a gabonát – tudták meg a nagymamától.

Ko so prišli do polja zlate pšenice, se jim je zazdelo, da so se urnili v preteklost. Domačini so namreč, oblečeni v narodne noše, obudili spomin na nekdanji način žetve. U tistem je k njim pristopila starejša ženica. – Veste, nekoč so si delauci zavihтели kose na ramena in se že ob zori odpravili na polje. U tistem času so pri žetvi veliko pomagali tudi otroci. Tako so se naučili, kakšen pomen ima moka, zmleta iz drobnih pšeničnih zrn, v usakdanji prehrani ljudi – jim je pripovedovala. – In od kod je prišla tista moka? – je uprašal vedno radovedni Erik. – Iz mlinou, zgrajenih ob potoku Mala Krka, kamor so žito s kraujo uprego vozili številni kmetje s širšega območja – so še izvedeli od ženice.

A régi időkről szóló történetek hallgatása és a frissen sült, uágottzsírral megkent kenyér eszegetése közben egyszer csak egy harang kongására lettek figyelmesek. Az egybegyűltektől megtudták, hogy a harangláb története a távoli múltba nyúlik vissza. – Érdemes lenne megnéznünk ezt az értékes haranglábát – ajánlotta anya, majd elkészöntek vendéglátóiktól és a hang irányába mentek. A helyszínen a harangozóval, no meg három, a harangszóval összhangban csiripelő kismadárral találkoztak. Erik csak ámult és bámult. – Szeretnéd te is kipróbálni a harangozást? – kérdezte a bácsi a kisfiútól. Erik a kötélre csimpaszkodva is próbálta megkongatni a harangot, de hiába. – Fiam, meg kell enned még néhány tányér dödöllét – mondta mosolyogva apa.

Med poslušanjem zgodb iz starih časov in grizljanjem svežega pečenega kruha, namazanega z zaseko, so nenadoma postali pozorni na donenje zvonu. Od zbranih ljudi so izvedeli, da ima zvonik bogato zgodovino, ki sega daleč v preteklost. – Splačalo bi se pogledati ta dragoceni zvonik – je predlagala mama, nakar so se posloveli od gostiteljev in se odpravili v smeri, od koder se je slišalo zvonjenje. Na prizorišču so srečali zvonarja in tri ptičke, ki so žurgolele v harmoniji s pesmijo zvonu. Erik je samo začudeno strmel. – Bi tudi ti poskusil zvoniti? – je zvonar uprašal dečka. Erik se je oprijel urui in poskusil zamajati zvon, a mu nikakor ni uspevalo. – Sinko, pojesti boš moral še kar nekaj skled dödölou – mu je z nasmehom dejal oče.

– Nézzétek! Mi rejtőzködik ott a fák között? – kérdezte Laura, majd a közeli erdő felé mutatott, ahol egy torony kukucskált ki a sűrű lombok közül. Odaérve egy gyönyörű, régi, téglából épített templomra bukkantak. Az udvarán kopjafa, emlékkő, s ki gondolta volna, egy érdeklődő mókuska. Laura odalépett hozzá és kedvesen hívogatni kezdte: Gyere, adok neked egy makkot! – majd a mókus felé nyújtotta a földön talált termést. A mókus felbátorodva elvette a neki szánt ajándékot, majd lompos farkával integetve elköszönt, s fáról fára ugrálva visszatért a családjához; ők az egyik közeli, égig érő fáról figyelték a történéseket. – A mókuska biztos elment álomra hajtani a fejét. Én is elfáradtam – mondta ásítva Laura. – Akkor itt az idő nekünk is hazatérni – mondta anyja és apa, s lassan hazaterelgették a két apróságot.

– Glejte! Kaj se skriva tam med drevesi? – je uprašala Laura ter pokazala proti bližnjemu gozdu, kjer je iz gostih krošenj kukal zvonik. Ko so prispeli na kraj, so naleteli na čudovito staro opečnato cerkev. Na njenem dvorišču je bil lesen spomenik, kamnito spominsko obeležje in – le kdo bi si mislil –, majhna, radovedna ueverička. Laura je stopila do nje in jo začela prijazno uabiti: Pridi, dala ti bom želod! –, nato pa s tal pobrala sad in ga ponudila ueverički. Živalca je darilo pogumno uzela, u slovo zamahnila s košatim repom ter poskakujoč z enega drevesa na drugo, odhitela k svoji družini, ki je dogajanje opazovala z bližnjega, do neba segajočega drevesa. – Ueverička je zagotovo odšla počivat. Tudi jaz sem utrujena – je Laura med zehanjem globoko zavzdihnila. – Potem je pa res čas, da se urnemo domov – sta rekla mama in oče ter se z malčkoma počasi odpravila proti domu.

3. KALAND

– Jó reggelt! Hasadra süt a nap, ideje felkelni – mondta egy napos reggelen apa, amikor bekukkantott Laura szobájába. Kíváncsi szempár lesett ki a paplan alól. – Hova megyünk? – kérdezte a kislány fülig érő mosollyal, majd a választ meg sem várva kiugrott az ágyból és elkezdte fürgén bepakolni a hátizsákjába a kiránduláshoz szükséges cókmoct. Mire Laura leért a földszintre, a többiek is elkészültek. Az ajtóban már várt rájuk a vesszőből font kosár, amelyet egykor még a nagymamától kaptak. – Irány az erdő! Gombászni megyünk! – kiáltott fel torkaszakadtából Erik a kosár láttán.

3. PUSTOLOVŠČINA

– Dobro jutro! Ustani, zaspanka, sonce je že visoko – je oče nekega sončnega jutra razigrano ustopil v Laurino sobo. Izpod odeje je pokukal par radovednih oči. – Kam gremo? – je s širokim nasmehom uprašala in, ne da bi počakala na odgovor, skočila iz postelje ter si v nahrbtnik urno začela pospravljati stvari za izlet. Dokler je prišla v pritličje, so tudi ostali že bili pripravljeni. Na pragu jih je čakala pletena košara, ki so jo nekoč davno dobili od babice. – V gozd gremo! Gobarili bomo! – je Erik ob pogledu na košaro na ves glas zaupil.

Kerékpárral hamar a szentlászlói erdőbe értek, ahol tüstént kezdetét vette a gombakeresés. Egyszer csak az egyik terebélyes fa mögül Erik hangját hallották. – Gyertek gyorsan, találtam valamit! – Laura követte a hangot, majd elcsodálkozott, hiszen a kisöccse nem vargányára bukkant, hanem egy magában álló kunyhóra. – Ki lakik itt? – kérdezte a mellette álló édesanyjától. – Hajdanán ebben a fakunyhóban élt Vogler János nyugalmas életre vágyó felesége. Akkoriban egy erdei út is vezetett a kunyhóig, így a hitvese lovaskocsival is eljöhett ide – mesélte anyja. Míg a gyerekek igyekeztek felfedezni a Vogler-kunyhó rejtekhelyeit, apa a Muravidék látványtérképét tanulmányozta. – Gyertek, erre megyünk tovább! – mondta, s egy erdei út felé mutatott.

Odkolesarili so do motvarjeuskega gozda in začeli iskati gobe. Nenadoma se je izza zajetnega drevesa zaslišal Erikov glas. – Pridite hitro, nekaj sem našel! – Laura je sledila glasu in začudeno pogledala, ko je videla, da bratec ni našel jurčkov, temveč kočo, ki je samotno stala sredi jase. – Kdo živi tu? – se je Laura radovedno ozrla k mami. – V tej leseni koči je nekoč živela žena Janeza Voglerja, ki je hrepenela po spokojnem življenju. V tistem času je do kočje vodila gozdna pot, zato je do sem lahko prišla tudi s kočijo – je pripovedovala. Otroka sta se odpravila u raziskovanje skrivališč u okolici Voglerjeve kočje, oče pa je preučeval zemljevid zanimivosti Prekmurja. – Pridite, tu bomo šli naprej! – je rekel in pokazal proti gozdni poti.

Kiérve a rengetegből gyönyörű létesítmény előtt találták magukat. – Mi ez az épület? – kérdezte Laura kíváncsian. – Ez az Alvarium – szolt apa –, itt érdekesebbnél érdekesebb információkat tudhatunk meg a szorgalmas méhecskék életéről – mondta, majd körülnéztek az udvaron, bekukkantottak a régi faajtón, végül leültek az épület melletti padra.

Miközben az ízletes hazai lekváros buktát majszolták, egy közelben szundikáló kutusra lettek figyelmesek. – Biztos egy óriási velőscsontról álmodik – mondta Erik, s közelebb lépve megsimogatta a bundás négylábút. A kutya a farkát csóválva boldogan felugrott, s kezdődhetett is a játék. – Ideje indulnunk, hosszú út vár még ránk – mondta egy kis idő elteltével anya. Egy darabig a kis négylábú is elkísérte őket, majd a gazdáját meglátva, odavakkantva új barátainak búcsúzott is tőlük.

Ko so stopili iz zavetja senčnega gozda, so se znašli pred čudovitim poslopjem. – Kaj pa je to? – je Laura radovedno uprašala. – To je Alvarium, kjer lahko izujemo številne zanimivosti o življenju marljivih čebelic – je odgovoril oče. Razgledali so se po dvorišču, pokukali skozi stara lesena urata, nato pa sedli na klop ob zgradbi. Medtem ko so grizljali okusne domače marmeladne buhtlje, jim je pozornost pritegnil kuža, ki je nedaleč stran mirno dremal. – Gotovo sanja o veliki, sočni kosti – je rekel Erik. Stopil je do njega in ga pobožal po kožuhi. Kuža je veselo poskočil, nekajkrat zamahnil z repom in igra se je lahko začela. – Čas je, da gremo, pred nami je še dolga pot – jih je čez nekaj časa opomnila mama. Del poti jih je spremljal tudi kosmatinček, nato pa se je s kratkim beuskom poslovil od novih prijateljev in stekel k svojemu gospodarju.

Egy kis kitérővel végigkerékpároztak Csekefán, elhaladtak a kislelvi harangláb mellett, s meg sem álltak a pártoslelvi erdőig. Míg apa gombák után kutatott, addig a többiek igyekeztek felfedezni az erdő kincseit. Így találtak rá egy réges-régi épület maradványaira. Laura és Erik nem bírtak betelni a romkastély titokzatos látványával. Egy hangosan csiripelő kismadár zökkentette őket vissza elkalandozó gondolataikból. Körülnéztek. Az épület melletti padon egy idős néni üldögélt, akitől megtudták, hogy a kastélyt egykor Carl von Matzenauer gróf lakta. – Tudjátok, az épületet egykor égis erő fák vették körül, ezernyi virág, szökőkút, sőt egy tavacska is volt az udvaron – mesélte, és Laura úgy érezte, mintha egy tündérmesébe csöppent volna, amelyben grófnőként jár-keel a varázslatos udvaron.

Z manjšim ovinkom so prekolesarili Čikečko vas, šli mimo zvonika v Pordašincih in se niso ustavili use do prosenjakouskega gozda. Oče je zauzeto brskal za gobami, ostali pa so skušali odkriti, kakšne zaklade skriva ta gozd. Tako so naleteli na ostanke neke zelo stare zgradbe. Laura in Erik sta bila ob pogledu na skrivnostne ruševine dvorca popolnoma očarana. Potopila sta se v svoj domišljijski svet, iz katerega ju je prebudilo glasno žurgolenje drobne ptičke. Ozrli so se naokrog in na klopi ob zgradbi zagledali ženico, od katere so izvedeli, da je bil dvorec v preteklosti last grofa Carla von Matzenauerja. – Veste, poslopje so nekoč obdajala do neba segajoča drevesa, na dvorišču pa je bilo na tisoče cvetlic, uodomet in celo majhen ribnik, – je pripovedovala in Lauri se je zdelo, kot da se je znašla sredi prauljice, v kateri se kot grofica sprehaja po čarobnem dvorišču.

A kis csapat ismét kerékpárra ült, s meg sem állt Szerdahelyig, ahol a helybeli kápolna mögötti réten három boldogan legelésző kecskegidával találkoztak. – De szépek vagytok! De mit csináltok egyedül ezen a nagy réten? Hol van az anyukátok? – kérdezte gondterhelten Laura. Egyszer csak észrevették Mari nénit, aki gyors léptekkel közeledett feléjük. – Itt vagytok?! Már aggódtam értetek, ti kis gézengúzok! Indulás hazafelé! – mondta Mari néni a kiskecskéknak most már nagy mosollyal az arcán, akit hangos mekegés fogadott. – Ideje lassan nekünk is hazatalálnunk – mondta anya, majd ismét bringára szálltak, s egy teli kosár esernyőméretű őzlábgombával és temérdek ízletes vargányával hazafelé vették az irányt. – Milyen finom ebédet fog főzni holnap anya ... – mondta elgondolkodva Laura, s boldogan tekert hazafelé.

Skupinica je znova sedla na kolesa in se odpeljala do Središča, kjer so se na travniku za kapelico zadovoljno pasli trije kozlički. – Joj, kako ste lepi! Toda kaj počnete sami na tem velikem travniku? Kje imate mamico? – je Laura zaskrbnjeno uprašala. Nato pa so opazili, kako se s hitrimi koraki približuje teta Mari. – Tu ste?! Pošteno me je že skrbelo, kje ste, navihanci mali! Takoj domov! – je, zdaj že široko nasmejana teta Mari oštela kozličke, ki so jo sprejeli z glasnim meketanjem. – Čas je, da tudi mi počasi najdemo pot do našega doma – je dejala mama, nakar je družina ponovno sedla na kolesa in se s košaro, polno orjaških dežnikov in jurčkov, odpravila proti domu. – Mmmm, kako okusno kosilo bo mama jutri skuhala ... – je dejala Laura zamišljeno in veselo poganjala pedale.

4. KALAND

Laura reggel álmosan kóválygott a házban, míg anyja már javában sürgött-forgott a konyhában. Az ebédlőasztalon ínycsiklandó reggeli várta őket, míg a sütőből a duzzadozó dióskalács illata áradt. Laura kilépett a teraszra, ahol Kormos cica és Bodri kutya gondtalanul szunyókált. A meleg napsütésben sütkérező hófehér báránylehőkkel teli ég felé nézett. – De szép idő van ma! Nem mennénk kirándulni? – kérdezte érdeklődve a kislány. – Ez nagyon jó ötlet! Akkor csak szaporán, hogy mihamarabb indulhassunk! – mondta apa, majd az asztalhoz terelte a két apróságot. A bőséges reggeli után mindenki fogta a hátizsákját, elköszöntek a két kis házikedvenctől és már indultak is.

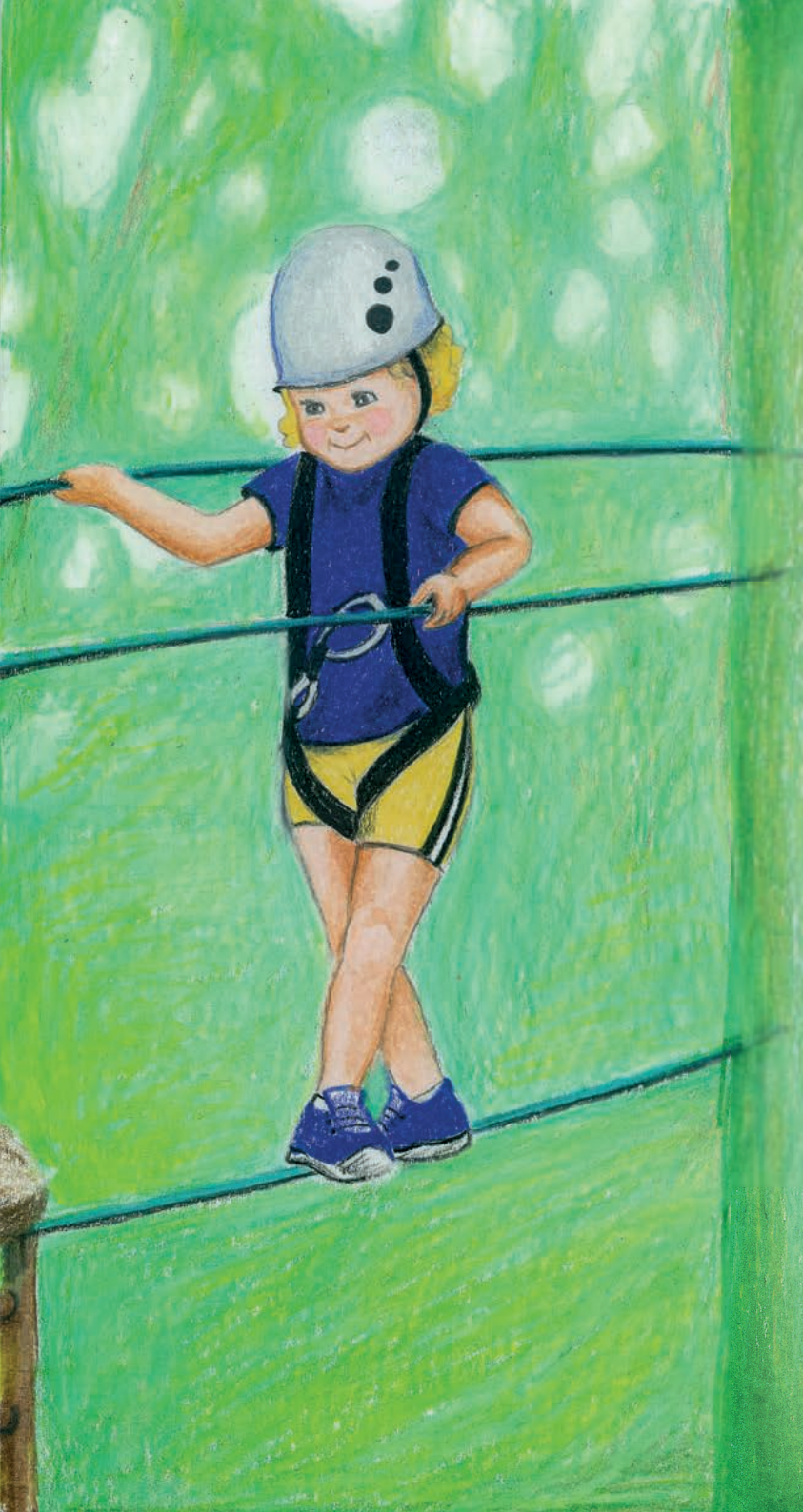
4. PUSTOLOVŠČINA

Medtem ko se je mama zjutraj že urno urtela po kuhinji, je Laura zaspano blodila po hiši. Na mizi v jedilnici jih je čakal okusen zajtrk, iz pečice pa je dišalo po sladki orehovi potici. Laura je stopila na teraso, kjer sta brezskrbno dremala njhova mačka Črnko in kuža Bobi. Ozrla se je proti nebu, po katerem so plaval snežno beli, s soncem obsijani oblaki. – Kako lepo ureme je danes! Ali ne bi šli na izlet? – je deklica radovedno uprašala. – To je odlična zamisel! Potem pa se kar podvizajta, da bomo lahko čim prej krenili! – je dejal oče in otrokoma ukazal, naj sedeta k mizi. Po obilnem zajtrku so si naredili nahrbtnike, se poslovili od hišnih ljubljencev in krenili na pot.

Első megállóhelyük a sűrű erdő közepén elterülő Bakonaki-tó volt, melynek reszkető vizében rakoncátlanul kergetőztek a halacskák. Elsétáltak az erdő mélyén rejtőzködő Szent Vid-kápolnáig, ahol már javában zajlott a Vid-napi búcsú. A különféle finomságok kínálatából Laura egy csomag puha mézeskalácsot, míg a hazai kézművesek portékáiból Erik egy kézzel festet kulacsot nézett ki magának, amelyet a közelben csordogáló gyógyító erejű forrásvízzel töltött meg. Míg apa a horgászok alaposan kidolgozott trükkjeit próbálta elsajátítani, addig a többiek felkerekedtek és a tó közelében felállított kalandparkba mentek. – Én nem félek ám semmitől! – mondta bátran Laura, míg az első pálya akadályait igyekezett legyőzni. – Anya, én sem félek, nézd, milyen ügyes vagyok! – kiáltott a magasból a sorára váró Erik. Ezalatt anya büszkén figyelte letről a két rátermett gyermeköt.

Najprej so postali ob Bukouniškem jezeru, ki se nahaja sredi gostega gozda in u čigar nežno trepetajoči se vodi so ribe razposajeno plavale. Sprehodili so se do kapelice svetega Vida, skrite u globini gozda, kjer je že u polnem razmahu potekalo Vidovo proščenje. Iz ponudbe različnih dobrot si je Laura izbrala zavitek mehkih medenjakov, Erik pa se je pri stojnicah domačih rokodelcev odločil za ročno barvano čutaro, ki si jo je napolnil z zdravilno izvirsko vodo iz bližnjega izvira. Medtem ko je oče poskušal obuladati temeljito razdelane zvijače ribičev, so se ostali odpravili u pustolovski park, urejen u bližini jezera. – Čisto nič me ni strah! – je bila Laura pogumna, ko je poskušala premagati ovire na prvi progi. – Mami, niti mene ni strah, glej, kako sem spreten! – je od nekod visoko zaklical Erik in čakal, da pride na ursto. Medtem je mama od spodaj ponosno opazovala svoja urna otroka.

Egy rövid pihenő után ismét felkerekedtek, és meg sem álltak a Dobronak központjában ékeskedő sárga színű épületegyüttesig. Míg anya és apa a Dobronoki Györgyházban felállított kiállítást fürkészte, addig Laura és Erik a mellette álló Kézművességek Házában mutatta be művészi tehetségét. Miközben a kislány az írókával és a méhviasszal megrajzolt batikolt tojás készítésének trükkjeit igyekezett elsajátítani, addig kisöccse a mézeskalácsfestés fortélyaiival ismerkedett. – Nézd csak, milyen gyönyörű anygalkák! – mutatott Erik a közelben ülő néni csuhéból készült figuráira. – Ha ügyesek leszünk, akkor karácsonyig mi is készíthetünk néhányat, és kidíszíthetjük velük a karácsonyfát úgy, ahogy azt egykor nagyszüleink is tették – ajánlotta Laura.

Po kratkem počitku so krenili dalje in se niso ustavili use do žarko rumenih hiš v središču Dobrounika. Mama in oče sta si z zanimanjem ogledovala razstavo, urejeno v Hiši Györgya Dobronokija, Laura in Erik pa sta v sosednji Hiši rokodelsteu preizkušala svojo umetniško nadarjenost. Medtem ko se je deklica poskušala naučiti izdelave pirhou v batik tehniki, pri kateri se uporablja posebno pisalo in čebelji vosek, se je njen bratec seznanjal s skriunostmi okraševanja medenjakov. – Poglej, kako čudoviti angelčki! – je Erik pokazal na figurice iz ličja, delo spretnih prstov tete, ki je sedela v njuni bližini. – Če bova pridna, lahko do božiča nekaj takšnih izdelava tudi midva in z njimi okrasiva jelko, kot so to nekoč delali naši stari starši – je predlagala Laura.

Az idő csak úgy szaladt, ideje volt indulni. Elhaladtak a falu szélén található Szent Jakab-templom mellett, s meg sem álltak a zsitkóci kápolnáig, ahol egy büszkén sétáló tyúkanyóval és hat hangosan csipogó kiscsibével találkoztak. – De aranyosak! – lelkesedett Laura. – Nicsak, ott megy a hetedik is! – mondta boldogan Erik, amikor észrevette a néhány méterrel odébb szédelgő csöpp csibét. – Mi lesz, ha elkóborol? Segítsünk neki! – javasolta ijedten a kislány. Ekkor hangos kotkodácsolásra lettek figyelmesek. – Aggodalomra semmi ok – mondta anya –, a tyúkanyó vigyáz mind a hét kiscsibére, úgyesen hívogatja őket, így egyikük sem téved el – mondta, és így is lett, a kotkodácsoló tyúkanyó és a hét kicsibe a kakas hangos kukorékolására besétált a baromfiudvarba.

Pot so nadaljevali mimo cerkve Svetega Jakoba, ki stoji na obrobju vasi in se ustavili šele pri kapelici v Žitkoucih, kjer so se srečali s ponosno kokljo in njenimi šestimi, glasno čukajočimi piščančki. – Kako so srčkani! – je bila Laura nad njimi navdušena. – Glej, tam gre še sedmi! – je ves srečen zaklical Erik, ko je nekaj metrov stran opazil zgubljeno pozibavajočega piščančka. – Kaj pa če se izgubi? Pomagajmo mu! – je deklica prestrašeno dejala. Nenadoma so postali pozorni na glasno kokodakanje. – Brez skrbi, koklja se bo pobrigala za useh sedem piščančkov, s kokodakanjem jih kliče k sebi in tako se noben ne bo izgubil – je dejala mama, in tako se je tudi zgodilo. Med kokodakanjem so koklja in sedem piščančkov ukorakali na duorišče, kjer jih je sprejelo glasno petelinje kikirikanje.

– Anya, apa, menjünk el még a Hetés Barátság Parkig! Lehet, hogy ott lesz Kinga, Márk és a többiek is! Már olyan rég nem labdáztunk együtt – kérlelték a szülőket Laura és Erik. És valóban: a helyszínre érve a gyermekek már javában játszottak, kacagtak, beszélgettek. Laura és kisöccse is fürgén csatlakozott a többiekhez. – Kié ez a kutya? – kérdezte a Laura a többiektől. – Az enyém! – jelentkezett egy fiú. – Nem kell tőle félned, nagyon barátságos – mondta. Laura közelebb lépett a négylábúhoz és gyengéden megsimogatta. – Úgy, mint ahogy itt mindannyian: lányok és fiúk, kicsik és nagyok, két- és négylábúak – mondta mosolyogva Laura, majd csatlakozott a többiekhez, s abba sem hagyták a játékot, míg a hűs szellő búcsút intő simogatására a szüleikkel együtt el nem indultak hazafelé.

– Mami, oči, pojdimo še do Parka prijateljstva Hetés! Mogoče bodo tam tudi Kinga, Mark in ostali! Že tako dolgo se nismo skupaj žogali – sta Laura in Erik prosila starše. In res: ko so prispeli v park, so se otroci že veselo igrali, smejali in pogovarjali. Laura in njen bratec sta se jim urno pridružila. – Čigav je ta kuža? – je Laura uprašala ostale. – Moj! – se je oglasil eden od fantov. – Ne boj se, zelo je prijazen – ji je še dejal. Laura je stopila do kosmatinca in ga nežno pobožala. – Tako kot usi tukaj: dekleta in fantje, majhni in veliki, na dueh in na štirih nogah – je Laura z nasmehom odgovorila in se pridružila ostalim. Njihovo veselo igro je prekinil šele hladen večerni vetrič, ki jih je opozoril, da je čas za slovo. Poslovili so se od ostalih in se skupaj s starši odpravili proti domu.

5. KALAND

Laura és Erik boldogan szaladgáltak a virágos udvaron, míg anyja és apja a teraszon ülve, a délutáni kávé mámorító illatával körülvéve, a frissen sült tökös-mákos rétest eszegették. – Hú, de szívesen megennék egy nagy tál ízletes bográcsot is – mondta apa, amikor a Muravidékre kiadvány lapozgatása közben rátalált a fenséges étel fotójára. – Ha jól tudom – gondolkodott anya –, holnap zajlik a nyárvégi Bográcsfesztivál a bogrács fővárosává kikiáltott Lendván. – Menjünk el mi is! – kérték a szülőket a jól fülelő gyerkőcök. – Igazi gasztronómiai élményben lesz részünk! – örült meg az ötletnek anyja. A hír hallatán Bodri és Kormos a szájukat nyaldosva reménykedtek abban, hogy a hazatérő gazdik majd nekik is hoznak valami finomságot.

5. PUSTOLOVŠČINA

Medtem ko sta Laura in Erik veselo tekala po cvetočem dvorišču, sta mama in oče sedela na terasi, srkala omamno dišečo popoldansko kavico in jedla sveže pečene zavitke z bučo in makom. – Oh, zdaj bi pa z veseljem pojedel krožnik finega bograča – je oče globoko zauzdihnil, ko je med listanjem revije U Pomurje zagledal fotografijo te okusne jedi. – Če se ne motim – je razmišljala mama, – bo jutri v Lendavi, prestolnici bograča, za zaključek poletja potekala prireditve Bogračfest. – Pojdimo tudi mi! – sta otroka takoj poskočila in začela moledovati starša. – Seveda, to bo prava gastronomska izkušnja! – se je zamislila razveselila tudi mama. Kot da bi razumela njene besede, sta se Bobi in Črnko začela oblizovati, najverjetneje v upanju, da bodo gospodarji z izleta tudi njima prinesli kakšno poslastico.

Másnap hátizsákkal a vállukon indultak útnak. Elhaladtak a szebbnél szebb szoknyásharangok mellett, megcsodálták a gazdag múlttal körbefont épületeket, majd egy pillanat alatt a lenduai Színház- és Hanguersenyterem előtti tágas téren találták magukat. A kültéri színpadon már javában zajlott egy bábelőadás. – Anya, ki volt az a Hadik Mihály? – érdeklődött Laura, miután ők is leültek megnézni a darabot. – Ő volt egykor a lenduai vár kapitánya, akinek a szívét elrabolta a vár urának leánya, Bánffy Piroska – mesélte anya. Laurának és Eriknek mi sem kellett több, egy szempillantás alatt elmerültek a hercegnők és a vitézek kalandokkal teli világában.

Naslednji dan so se z nahrbtniki na ramenih odpravili na izlet. Med potjo so občudovali prelepe lesene zvonike in staube z bogato zgodovino ter kmalu prišli do širokega trga pred lendausko Gledališko in koncertno duorano. Na letnem odru so praukar prikazovali lutkovno predstavo, zato so sedli, da si jo ogledajo. – Mami, kdo je bil Mihael Hadik? – je zanimalo Lauro. – Bil je poveljnik lendauskega gradu, ki mu je srce ukradla Piroska Bánffy, hči grajskega gospoda – je pripovedovala mama. Lauri in Eriku je to popolnoma zadostovalo in kot bi mignil sta se potopila v pustolovski svet princes in vitezov.

A darab véget értével a város főutcája felé indultak, ahol már nagy volt a jövés-menés boldog dalolás és hangos kacagás kíséretében. – Nézzétek csak – mondta apa –, mennyi versenycsapat ragadott ma fakanalat! – Laura és Erik csak ámultak-bámultak, hiszen rabul ejtették őket a hangulatosan díszített standok, a tánc és a zene, a versenyre készülődő emberek. – Kíváncsi vagyok, ki lesz a Bográcsmester – tűnődött Erik. – Nézzétek! Ott! Gyermeksarok! – kiáltott Laura, és anya kezét megragadva elindultak megnézni a kicsiknek szánt foglalkozásokat. – De gyönyörű! Kaphatok én is egy csillámtetouálást? – kérlelte a szülőket Laura. Így amíg Laura izgatottan várta, hogy az arcán elkészüljön a csillogó-villogó pillangó, s míg Erik igyekezett egy háromárnyalatú papírcicát készíteni, addig anya és apa négy óriási tányér frissen főtt bográccsal tért vissza, hogy majd új erőre kapva folytathassák útjukat.

Po predstavi so krenili proti glauni mestni ulici, kjer se je čez urvež razigranih ljudi slišalo veselo petje in glasen smeh. – Poglejte, koliko ekip je danes poprijelo za kuhalnico! – je zaklical oče. Lauro in Erika so lepo okrašene stojnice, ples in glasba, ljudje, ki so se uročično pripravljali na tekmovanje popolnoma očarali. – Prav zanima me, kdo bo letos postal Mojster bograča – se je spraševal Erik. – Poglejte! Tam! Otroški kotiček! – je zaklicala Laura. Prijela je mamo za roko in se skupaj z njo odpravila pogledat, kakšne dejavnosti so pripravili za otroke. – Kako lepo! Lahko tudi jaz dobim takšno bleščečo tetovažo? – je Laura starše milo prosila. Medtem ko je Laura navdušeno čakala, da ji na obraz narišejo bleščečega metulja in je Erik poskušal izdelati tribaruno papirnato muco, sta mama in oče prinesla štiri velikanske krožnike sveže kuhanega bograča. Tako okrepčani so se veselo napotili proti goricam.

A város fölé magasodó dombon őrködő várnál elkanyarodva elhaladtak a véget nem érő szőlőhegyek mellett, s meg sem álltak a Vinarium toronyig. – Ez óriási! – mondta elképedve Erik. – Felmehetünk a tetejére is? – kérdezte kíváncsian Laura. – Szeretnétek ti is úgy látni a világot, ahogy azt a magasban repülő madarak? – kérdezte apa. – Igen! – ugráltak örömben a gyerekek, és sietve elindultak a torony bejárata felé. – Hú, a torony tetejéről belátható Szlovénia, a szomszédos Magyarország, Horvátország és Ausztria is! – mesélte egy, a toronyról lejöő, kisfiú. És valóban! A torony csúcsára felérve lélegzetelállító kilátás tárult eléjük a közeli szőlőhegyekre és a távoli tájra. – Nézzétek, ott egy bácsi! Mit gondoltok, mit csinál? – kérdezte Laura és a bácsi felé mutatott. – Nézzük meg! – unszolta a többieket Erik.

Pri gradu, ki visoko na griču bdi nad mestom, so zavili na pot in se mimo neskončnih vinogradov sprehodili vse do stolpa Vinarium. – Kako je ogromen! – je bil Erik ves osupel. – Se lahko pouzpnemo na urh? – je zanimalo Lauro. – Bi radi svet videli tako, kot ga vidijo ptice med letom, visoko na nebu? – jih je uprašal oče. – Da! – sta otroka od veselja kar poskakovala in razigrano krenila proti vhodu v stolp. – Uf, z urha stolpa se vidi Slovenija, pa tudi sosednja Madžarska, Hrvaška in Austrija! – je pripovedoval deček, ki se je pravkar uračal s stolpa. In res! Ko so prišli na razgledno ploščad stolpa, se je pred njihovi očmi odprl osupljivo razgled na bližnje vinograde in oddaljeno pokrajino. – Poglejte, tam je nek striček! Le kaj počne? – je upraskala Laura in pokazala proti možakarju. – Pojdimo pogledat! – je Erik ostale nestrpno priganjal.

Leérve a toronyról a távolban látott borospince felé vették az irányt.
– Jó napot, Bácsi! Mit tetszik csinálni? – kérdezte kíváncsian a kislány.
– Szép jó napot nektek is! Gyertek közelebb, megmutatom – mondta kedvesen a szőlész. – Tudjátok, hamarosan beköszönt a szüreti időszak, ezért meg kell mosni a különféle eszközöket, szerszámokat, hogy a szőlő, a must ne szennyeződjön – mesélte a bácsi. Míg anya és apa megkóstolták az ízletes óbort, addig Laura és Erik szőlőszörpöt szopogatva nézegették a szépen érő szőlőfürtöket. – Gyertek, gyerekek, indulunk! Megnézzük még, hogy ki lett az idei Bográcsmester, majd lassan ideje lesz nyugovóra térni – mondta apa, majd megköszönve a bácsinak a kedvességét ismét útra keltek. – Ez aztán az élményekkel teli nyár! Remélem, még sok ilyenben lesz részünk! – mondta Laura óriási mosollyal az arcán.

Zapustili so stolp in se napotili k nekoliko oddaljeni uinski kleti. – Dober dan! Kaj pa počnete, striček? – je radovedno uprašala Laura. – Dober dan tudi vam! Pridite bližje, vam bom pokazal – je vinogradnik prijazno odurnil. – Veste, ker bo kmalu čas trgatve, je treba različna orodja in pripomočke oprati, da se grozdje in mošt ne bi onesnažili – jim je razlagal. Medtem ko sta mama in oče okušala sladko staro vino, sta Laura in Erik srkala grozdni sok in si ogledovala dozorevajoče grozde.

– Pridita, otroka, gremo! Poglejmo, kdo je letošnji Mojster bograča, potem bo pa počasi čas za počitek – je oče zaklical otrokoma. Zahvalili so se gospodarju za njegovo gostoljubnost in ponovno krenili na pot.

– To je pa res bilo lepo, doživetij polno poletje! Upam, da bo še več takšnih! – je z velikim, zadovoljnim nasmehom na licu dejala Laura.

Merre jártunk? - Kje smo se potepali?

I. kaland - I. pustolovščina

Hodos Község – Občina Hodoš

- » A Kapornaki Tájház és a Tündéerkert – Etnografska hiša v Krplivniku in Vilinski vrt 46°48'52" 16°18'51.3", Kapornak–Krplivnik, 9205 Hodos–Hodoš
- » Őrtortorny – Stražni stolp 46°49'24.5" 16°20'12.9", Hodos – Hodoš, 9205 Hodos – Hodoš
- » Hodosi-tó – Hodoško jezero 46°50'17.4" 16°18'38.5", Hodos–Hodoš, 9205 Hodos–Hodoš

2. kaland - 2. pustolovščina

Šalouci Község – Občina Šalouci

- » Domonkosfai Porta – Domanjševska domačija 46°46'54.2" 16°17'43.9", Domonkosfa–Domanjševci 41., 9206 Križevci
- » Harangláb – Zvonik 46°46'56.5" 16°17'56.7", Domonkosfa–Domanjševci, 9206 Križevci
- » Szent Márton-templom – Cerkev sv. Martina 46°46'51.4" 16°16'38.3", Domonkosfa–Domanjševci, 9206 Križevci

3. kaland - 3. pustolovščina

Morauske Toplice Község – Občina Morauske Toplice

- » Uogler-kunyhó – Voglerjeva koča 46°41'18.4" 16°20'54.8", Szentlászló–Motvarjevci, 9207 Pártosfalva–Prosenjakovci
- » Alvarium – Alvarium 46°42'15.9" 16°21'04.4", Szentlászló–Motvarjevci 68., 9207 Pártosfalva–Prosenjakovci
- » Matzenauer-kastély – Duorec Matzenau 46°44'07.5" 16°18'53.5", Pártosfalva–Prosenjakovci, 9207 Pártosfalva–Prosenjakovci
- » Református kápolna – Reformatorska kapelica 46°46'17.5" 16°18'36.2", Szerdahely–Središče, 9207 Pártosfalva–Prosenjakovci

4. kaland - 4. pustolovščina

Dobronak Község – Občina Dobrounik

- » A Bakonaki-tó és környéke – Bukouniško jezero in okolica 46°40'08.4" 16°20'22.3", Dobronak–Dobrounik, 9223 Dobronak–Dobrounik
- » A Dobronoki György-ház és a Kézművészeti Ház – Hiša Györgya Dobronokija in Hiša rokodelstev 46°39'07.2" 16°20'58.5", Dobronak–Dobrounik, 9223 Dobronak–Dobrounik
- » Szent Flórián-kápolna – Kapelica svetega Florijana 46°38'32.9" 16°22'28.7", Zsitkóc–Žitkovci, 9223 Dobronak–Dobrounik
- » Hetés Barátság Park – Park prijateljstva Hetés 46°38'55.3" 16°23'06.6", Zsitkóc–Žitkovci, 9223 Dobronak–Dobrounik

5. kaland - 5. pustolovščina

Lendua Község – Občina Lendava

- » Lenduai Színház- és Hangversenyterem – Gledališka in koncertna dvorana Lendava 46°33'52.6" 16°27'04.7", Zala György tér–Trg Györgya Zale 1., 9220 Lendua–Lendava
- » A lenduai vár – Lendauski grad 46°34'01.3" 16°27'10.3", Bánffy tér–Bánffyjev trg 1., 9220 Lendua–Lendava
- » Vinarium-kilátótorony – Razgledni stolp Vinarium 46°34'02.6" 16°28'05.3", Hosszúfaluhegy–Dolgovaške Gorice 229., 9220 Lendua–Lendava

